

Ad Astra

Asociație a cercetătorilor români din întreaga lume
<https://ad-astra.ro> ♦ office@ad-astra.ro
Șos. Nicolae Titulescu, Nr.155, Bl.21C, Sc.C, Ap.98
S1, București ♦ CIF: 14905018 din 26/09/2002

Codul european de conduită pentru integritate în cercetare ediție revizuită, 2023

ESF & ALLEA

traducere adoptată de Asociația Ad Astra a cercetătorilor români

1 septembrie 2025

Prefață la versiunea în limba română

Prezentul document este o traducere a [Codului European de Conduită pentru Integritatea Cercetării, ediția 2023](#) cod creat de Fundația Europeană pentru Știință și de ALLEA, o federație a tuturor academiilor europene și a celor din unele țări din afara Europei, care include și Academia Română și Academia de Științe a Republicii Moldova.

În urmă cu doi ani și jumătate, în februarie 2023, Asociația Ad Astra a adoptat [o traducere a versiunii anterioare a codului ALLEA, din 2017](#). Prezentul document este o ediție revizuită a traducerii anterioare, înglobând modificările apărute în ediția 2023 a codului ALLEA. Nu repetăm glosarul din ediția trecută, nici celelalte considerații.

Textul bilingv cuprinde, pe coloana din dreapta, corpul codului ALLEA, paragraf cu paragraf, în limba engleză, preluat ca atare din ediția de referință menționată mai sus, iar pe coloana din stânga, traducerea în limba română, propusă de noi pentru fiecare paragraf în parte.

În această versiune nu am inclus traducerea anexelor, care pot fi consultate în documentul de referință.

Codul European de Conduită pentru Integritate în Cercetare

ediție revizuită, 2023

Preambul

0-1. Cercetarea este căutarea cunoașterii prin studii sistematice, reflecție, observație și experimentare. Diversele discipline au abordări diferite, dar au în comun motivația de a crește măsura în care ne înțelegem pe noi înșine și lumea în care trăim. În consecință, “Codul european de conduită în cercetare” se aplică tuturor disciplinelor științifice și scolastice.

0-2. Cercetarea este o întreprindere comună, desfășurată în diverse forme de organizare, academice, industriale și altele. Cercetarea implică o colaborare, directă sau indirectă, care deseori transcede granițele sociale, politice și culturale. Este susținută de libertatea de a formula teme de cercetare, de a dezvolta teorii, de a obține date empirice și de a aplica metodologiile adecvate. În consecință, cercetarea emerge din efortul comunității cercetătorilor și ar trebui să se dezvolte independent de finanțatori și de interese politice, ideologice sau economice.

0-3. Integritatea cercetării este crucială pentru menținerea credibilității sistemului de cercetare și a rezultatelor sale. Cuprinde responsabilitatea fundamentală a comunității cercetării de a formula principiile cercetării, de a defini criteriile de comportament adecvat în cercetare, de a maximiza calitatea, fiabilitatea și robustețea cercetării și rezultatelor acesteia, precum și de a reacționa adecvat la amenințări la adresa bunelor practici în cercetare sau la violări ale acestora.

0-4. Rezultatele de cercetare, în acest context, includ, dar nu se limitează la, publicații, date, metadata, protocoale, programe de calculator,

Preamble

Research is the quest for knowledge obtained through systematic study, thinking, observation and experimentation. While different disciplines may use different approaches, they share the motivation to increase our understanding of ourselves and the world in which we live. Therefore, “The European Code of Conduct for Research Integrity” applies to research in all scientific and scholarly fields.

Research is a common enterprise, carried out in academic, industry and other settings. It involves collaboration, direct or indirect, which often transcends social, political and cultural boundaries. It is underpinned by freedom to define research questions and develop theories, gather empirical material and employ appropriate methods. Therefore, research draws on the work of the community of researchers and should develop independently of pressure from commissioning parties and from ideological, economic or political interests.

Research integrity is crucial to preserving the trustworthiness of the research system and its results. It encompasses the basic responsibility of the research community to formulate the principles of research, to define the criteria for proper research behaviour, to maximise the quality, reliability and robustness of research and its results, and to respond adequately to threats to, or violations of good research practices.

Research results in this context include, but are not limited to, publications, data, metadata, protocols, code, software, images, artefacts, and

imagini, artefacte și materiale și metode de cercetare.

0-5. Scopul principal al Codului European de Conduită este să ajute la îndeplinirea acestei responsabilități și să servească drept cadru de auto-reglementare comunității cercetării.

0-6. Comunitatea de cercetare cuprinde un spectru larg de părți interesate, incluzând cercetători individuali, echipe de cercetare și personal auxiliar. Cuprinde, de asemenea, instituții și organizații care fac posibile unele cercetări, cum ar fi organizații de cercetare, organizații de finanțare a cercetării, academii, societăți științifice, edituri și alte structuri relevante.

0-7. Codul European de Conduită descrie responsabilitățile profesionale, legale, etice și morale ale diversilor actori în diferite contexte, inclusiv ale celor care definesc și implementează prioritățile și criteriile pentru finanțarea cercetării, pentru evaluare și pentru publicare. Codul recunoaște rolul instituțiilor și organizațiilor în facilitarea bunelor practici în cercetare, prin politici, procese, resurse și infrastructură adecvată.

0-8. Interpretarea valorilor și principiilor care reglementează cercetarea poate fi afectată de evoluții sociale, politice sau tehnologice și de schimbări în cadrul de desfășurare al cercetării.

0-9. Astfel de schimbări, survenite ulterior ediției 2017 a Codului European de Conduită, includ noi dezvoltări și aplicații tehnologice în cercetare precum și utilizarea și impactul rețelelor sociale pentru împărtășirea și diseminarea rezultatelor de cercetare. Ediția 2023 ia în calcul și modificări în practicile de gestiune a datelor, Regulamentul General de Protecție a Datelor și evoluțiile recente în știința deschisă și evaluarea cercetării. Ediția 2023 a Codului European de Conduită reflectă și noua conștientizare a importanței culturii cercetării pentru asigurarea integrității cercetării

other research materials and methods.

The primary purpose of this Code of Conduct is to help realise this responsibility and to serve the research community as a framework for self-regulation.

The research community encompasses a broad range of stakeholders including individual researchers, research teams, and research support staff. It also includes the institutions and organisations that enable research, such as research performing organisations, research funders, academies, learned societies, editors and publishers, and other relevant bodies.

The European Code of Conduct describes professional, legal, societal, ethical, and moral responsibilities of the different actors in different settings, including those who define and implement the priorities and criteria for research funding, assessment, and publication. It acknowledges the role of institutions and organisations in facilitating good research practices through appropriate policies, processes, resources, and infrastructure.

The interpretation of the values and principles that regulate research may be affected by social, political or technological developments and by changes in the research environment.

Such changes since the 2017 edition of the European Code of Conduct include the development and application of technologies in research in new ways, and the use and impact of social media to share and disseminate research results. The 2023 edition also takes account of changes in data management practices, the General Data Protection Regulation (GDPR), and recent developments in Open Science and research assessment. The 2023 edition of the European Code of Conduct also reflects a new awareness of the importance of research culture in enabling

și implementarea bunelor practici în cercetare.

0-10. Un Cod European de Conduită eficace pentru comunitatea de cercetare promovează o mentalitate etică. Principiile acestuia sunt relevante pentru tot sistemul de cercetare și în toate disciplinele și sunt aplicabile cercetării private și cele finanțate publice. Poate sta la baza politicilor și ghidurilor locale, naționale și a celor specifice domeniilor și se aplică atât practicilor existente cât și celor mai noi cum este cercetarea cu implicarea cetățenilor. Fiecare parte interesată din comunitatea de cercetare trebuie să își asume activ responsabilitatea pentru respectarea și promovarea acestor practici și a principiile subiacente.

0-11. Acest document este o versiunea actualizată a ediției 2017 a Codului European de Conduită pentru Integritatea Cercetării, dezvoltat de Federația Europeană a Academiiilor de Științe și Discipline Umaniste (ALLEA). Este actualizat periodic pentru a lua în considerare preocupările în schimbare și zonele emergente astfel încât să fie în continuare adecvat pentru scopul de a ghida comunitatea de cercetare către bune practici.

research integrity and implementing good research practices.

An effective European Code of Conduct for the research community promotes an ethical mindset. Its principles are relevant across the research system and in all disciplines, and are applicable to publicly funded and private research. It can be the basis for local, national, and discipline-specific policies and guidelines, and applies to existing and new research practices such as citizen science or participatory research. Each stakeholder within the research community needs to take active responsibility for observing and promoting these practices and the principles that underpin them.

This document is an updated version of the 2017 edition of the European Code of Conduct for Research Integrity, developed by the European Federation of Academies of Sciences and Humanities (ALLEA). It is updated periodically to take account of evolving concerns and emerging areas so that it can continue to be fit for purpose in guiding the research community towards good research practice.

1. Principii

1-1. Bunele practici în cercetare se bazează pe principii de integritate a cercetării. Acestea ghidează cercetătorii, instituțiile și organizațiile în activitatea lor și de asemenea în abordarea provocărilor practice, etice și intelectuale inerente cercetării.

Aceste principii sunt:

1-2. **Fiabilitate** în asigurarea calității cercetării, reflectată în proiectarea studiilor, în metodologie, analiză și în utilizarea resurselor;

1-3. **Onestitate** în dezvoltarea, desfășurarea, recenzarea, raportarea și comunicarea cercetării într-o manieră transparentă, corectă, completă și imparțială;

1-4. **Respect** pentru colegi, participanți la cercetare, societate, ecosisteme, patrimoniu cultural și mediu înconjurător;

1-5. **Responsabilitate** asumată pentru activitățile de cercetare de la idee la publicare, pentru gestiunea și organizarea acestora, pentru formare, supervizare și mentorat, precum și pentru impactul social al cercetării.

1. Principles

Good research practices are based on fundamental principles of research integrity. They guide individuals, institutions and organisations in their work as well as in their engagement with the practical, ethical and intellectual challenges inherent in research.

These principles are:

Reliability in ensuring the quality of research, reflected in the design, the methodology, the analysis and the use of resources.

Honesty in developing, undertaking, reviewing, reporting and communicating research in a transparent, fair, full and unbiased way.

Respect for colleagues, research participants, society, ecosystems, cultural heritage and the environment.

Accountability for the research from idea to publication, for its management and organisation, for training, supervision and mentoring, and for its wider societal impacts.

2. Bune practici de cercetare

Descriem bunele practici în cercetare în următoarele contexte:

Mediul (cadrul) de cercetare

Formare, supervizare și mentorat

Proceduri de cercetare

Garanții

Gestiune și practici privind datele

Activități în colaborare

Publicare și diseminare

Activitățile de evaluare și activitățile editoriale

2.1 Mediul de cercetare

2.1-1. Instituțiile și organizațiile de cercetare promovează conștientizarea și stimulente prin resurse pentru a asigura prevalența unei culturi a integrității în cercetare.

2.1-2. Instituțiile și organizațiile de cercetare crează un mediu de respect reciproc și promovează valori ca echitatea, diversitatea și incluziunea.

2.1-3. Instituțiile și organizațiile de cercetare crează un mediu lipsit de presiuni nejustificate asupra cercetătorilor, permițându-le să lucreze independent și în conformitate cu principiile de bună practică în cercetare.

2.1-4. Instituțiile și organizațiile de cercetare își îndeplinesc responsabilitatea de conducere prin stabilirea de politici și proceduri de bună practică în cercetare și gestiunea adecvată și transparentă a suspiciunilor de abateri de la integritatea cercetării.

2.1-5. Instituțiile și organizațiile de cercetare susțin activ cercetătorii care sunt amenințați și protejează avertizorii de integritate de buna credință, luând în considerare faptul că cercetătorii aflați la începutul carierei și cei angajați pe termen scurt pot fi mai vulnerabili.

2. Good Research Practices

We describe good research practices in the following contexts:

Research Environment

Training, Supervision and Mentoring

Research Procedures

Safeguards

Data Practices and Management

Collaborative Working

Publication and Dissemination

Reviewing, Evaluating and Editing

2.1 Research Environment

Research institutions and organisations promote awareness and resource incentives to ensure a prevailing culture of research integrity.

Research institutions and organisations create an environment of mutual respect and promote values such as equity, diversity, and inclusion.

Research institutions and organisations create an environment free from undue pressures on researchers that allows them to work independently and according to the principles of good research practice.

Research institutions and organisations demonstrate leadership in providing clear policies and procedures on good research practice and the transparent and proper handling of suspected research misconduct and violations of research integrity

Research institutions and organisations actively support researchers who receive threats and protect bona fide whistle-blowers, taking into account that early career and short-term employed researchers may be particularly vulnerable.

2.1-6. Instituțiile și organizațiile de cercetare întrețin o infrastructură adecvată de gestiune a datelor și materialelor de cercetare, pentru toate formele pe care le îmbracă acestea, care sunt necesare pentru reproductibilitate, trasabilitate și responsabilitate.

2.2 Formare, supervizare și mentorat

2.2-1. Instituțiile și organizațiile de cercetare se asigură că cercetători sunt riguros pregătiți în metodologia cercetării, în proiectarea studiilor, tehnicile de analiză, diseminare și comunicare.

2.2-2. Instituțiile și organizațiile de cercetare asigură formarea adecvată în materie deontologică și de integritate a cercetării și se asigură că toți cei implicați au luat cunoștință de codurile și reglementările relevante și își dezvoltă abilitățile necesare pentru a le aplica în cercetările proprii.

2.2-3. Cercetătorii cu experiență și supervizorii îndrumă membrii propriilor echipe, le oferă un bun exemplu și îi ghidează să-și dezvolte și să-și structureze adecvat activitățile de cercetare.

2.2-4. Toți cercetătorii, pe tot parcursul carierei, de la începători la cei cu maximă experiență sunt pregătiți în materie de etică și integritate a cercetării.

2.2-5. Cercetătorii cu experiență, conducătorii echipelor și coordonatorii își îndrumă membrii echipelor, îi ghidează și îi încurajează să-și dezvolte, să-și proiecteze și să-și structureze activitatea de cercetare astfel încât să genereze o cultură a integrității în cercetare.

2.3 Proceduri de cercetare

2.3-1. Cercetătorii iau în calcul starea tehnicii atunci când elaborează idei și teme de cercetare.

Research institutions and organisations support proper infrastructure for the management and protection of data and research materials in all their forms, that are necessary for reproducibility, traceability and accountability.

2.2 Training, Supervision and Mentoring

Research institutions and organisations ensure that researchers receive rigorous training in research design, methodology, analysis, dissemination and communication.

Research institutions and organisations develop appropriate and adequate training in ethics and research integrity and ensure that all concerned are made aware of the relevant codes and regulations and develop the necessary skills to apply these to their research.

Senior researchers, research leaders, and supervisors mentor their team members, lead by example, and offer specific guidance and training to properly develop and structure their research activities

Researchers across the entire career path, from junior to the most senior level, undertake training in ethics and research integrity.

Senior researchers, research leaders and supervisors mentor their team members and offer specific guidance and training to properly develop, design and structure their research activity and to foster a culture of research integrity.

2.3 Research Procedures

Researchers take into account the state of the art in developing research ideas.

2.3-2. Cercetătorii proiectează, desfășoară, analizează și documentează cercetarea de o manieră îngrijită și atentă.

2.3-3. Protocoalele de cercetare iau în calcul și sunt sensibile la diferențe între participanții la cercetare, în ce privește vârsta, genul, sexul, cultura, religia, concepția despre lume, etnia, localizarea geografică și clasa socială.

2.3-4. Cercetătorii folosesc fondurile de cercetare adecvat, cu conștiințiozitate.

2.3-5. Cercetătorii își publică rezultatele și interpretarea acestora de o manieră deschisă, onestă, transparentă și exactă și respectă confidențialitatea datelor sau rezultatelor atunci când această confidențialitate este o cerință legitimă.

2.3-6. Cercetătorii își raportează rezultatele, inclusiv utilizarea de servicii prestate de terți sau de instrumente automatizate sau cu inteligență artificială, într-un mod compatibil cu standardele disciplinei lor, mod care, atunci când este cazul, facilitează reproducerea și verificarea acestora.

2.4 Garanții

2.4-1. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare, se conformează codurilor, ghidurilor și reglementărilor relevante.

2.4-2. Cercetătorii manipulează subiecții și obiectele cercetării (fie că sunt persoane, animale, obiecte culturale, biologice, de mediu, fizice), precum și datele asociate, cu respect și cu grijă, în conformitate cu principiile legale și deontologice.

2.4-3. Cercetătorii acordă o atenție corespunzătoare sănătății, siguranței și bunăstării comunității, colaboratorilor și oricui altcuiva are legătură cu cercetarea lor.

2.4-4. Cercetătorii recunosc și cântăresc riscurile și daunele potențiale legate de cercetarea lor și atenuează posibilele efecte negative.

Researchers design, carry out, analyse and document research in a careful and well-considered manner.

Research protocols take account of, and are sensitive to, relevant differences among research participants, such as age, gender, sex, culture, religion, worldview, ethnicity, geographical location, and social class.

Researchers make proper and conscientious use of research funds.

Researchers publish results and interpretations of research in an open, honest, transparent and accurate manner, and respect confidentiality of data or findings when legitimately required to do so.

Researchers report their results, including the use of external services or AI and automated tools, in a way that is compatible with the standards of the discipline and facilitates verification or replication, where applicable.

2.4 Safeguards

Researchers, research institutions, and organisations comply with relevant codes, guidelines, and regulations.

Researchers handle research participants and subjects (be they human, animal, cultural, biological, environmental or physical) and related data, with respect and care, and in accordance with legal and ethical principles.

Researchers have due regard for the health, safety and welfare of the community, of collaborators and others connected with their research.

Researchers recognise and weigh potential harms and risks relating to their research and its applications and mitigate possible negative impacts.

2.4-5. Cercetătorii care coordonează proiecte ce depășesc limitele profesiei, cum ar fi proiecte cu participarea cetățenilor, își asumă răspunderea să asigure standardele de integritate a cercetătorii, supraveghere, formare a personalului și garanții.

2.5 Gestione și practici privind datele

2.5-1. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare asigură gestiunea, curarea și conservarea adecvată a tuturor datelor, metadatelor, protocoalelor, programelor de calculator și a altor materiale de cercetare, pentru o perioadă rezonabilă și clar declarată.

2.5-2. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare se asigură că accesul la date este cât mai deschis posibil, în limita necesităților și, atunci când este cazul, în concordanță cu principiile 'FAIR' (facilitate, accesibilitate, interoperabilitate și reutilizabilitate) pentru gestiunea datelor.

2.5-3. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare asigură transparența modului de acces și de obținere a permisiunilor de utilizare a datelor, metadatelor, protocoalelor, programelor de calculator și a altor materiale de cercetare.

2.5-4. Cercetătorii informează participanții la cercetare despre cum vor fi folosite, refolosite, accesate, stocate sau șterse datele lor, în conformitate cu GDPR.

2.5-5. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare recunosc datele, metadatele, protocoalele, programele de calculator și alte materiale de cercetare ca produse legitime și citabile ale activităților de cercetare.

2.5-6. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare se asigură că toate contractele și acordurile privitoare la rezultatele de cercetare includ prevederi echitabile și juste pentru gestiunea utilizării, deținerii și/sau protecției acestora prin drepturi de proprietate intelectuală.

Researchers overseeing projects that cross professional boundaries, such as citizen science or participatory research, take responsibility for ensuring research integrity standards, oversight, training, and safeguards.

2.5 Data Practices and Management

Researchers, research institutions, and organisations ensure appropriate stewardship, curation, and preservation of all data, metadata, protocols, code, software, and other research materials for a reasonable and clearly stated period.

Researchers, research institutions and organisations ensure access to data is as open as possible, as closed as necessary, and where appropriate in line with the FAIR Principles (Findable, Accessible, Interoperable and Re-usable) for data management.

Researchers, research institutions and organisations are transparent about how to access and gain permission to use their data metadata, protocols, code, software, and other research materials.

Researchers inform research participants about how their data will be used, reused, accessed, stored, and deleted, in compliance with GDPR.

Researchers, research institutions, and organisations acknowledge data, metadata, protocols, code, software, and other research materials as legitimate and citable products of research.

Researchers, research institutions and organisations ensure that any contracts or agreements relating to research results include equitable and fair provision for the management of their use, ownership, and/or their protection under intellectual property rights.

2.6 Activități în colaborare

2.6-1. Toți partenerii dintr-o cercetare în colaborare își asumă responsabilitatea pentru integritatea cercetării și a rezultatelor acesteia.

2.6-2. Toți partenerii dintr-o cercetare în colaborare încheie un acord formal, de la început, îl monitorizează și îl adaptează după necesități, asupra așteptărilor și standardelor privind integritatea cercetării, a legilor și reglementărilor aplicabile, a protecției proprietății intelectuale a colaboratorilor și a procedurilor pentru gestiunea conflictelor și a posibilelor abateri de conduită.

2.6-3. Toți partenerii dintr-o cercetare în colaborare sunt consultați și își acordul formal asupra trimiterii spre publicare a rezultatelor de cercetare sau asupra oricăror alte forme de diseminare sau exploatare a rezultatelor.

2.7 Publicare și diseminare

2.7-1. Autorii își dau formal acordul privind ordinea autorilor, recunoscând că însași calitatea de autor se bazează pe: (1) o contribuție semnificativă la proiectarea cercetării, colectarea datelor, analiza și/sau interpretarea datelor; (2) elaborarea și/sau revizuirea critică a manuscrisului; (3) aprobarea finală a publicării și (4) asumarea responsabilității pentru conținutul publicației, dacă nu este precizat altminteri în manuscris.

2.7-2. Autorii includ o “declarație privind contribuția autorilor” în publicația finală, atunci când este posibil, în care descriu responsabilitățile și contribuțiile fiecărui autor.

2.7-3. Autorii recunosc contribuțiile importante, intelectuale și practice ale celor care nu îndeplinesc criteriile pentru calitatea de autor, inclusiv a colaboratorilor, asistenților și finanțatorilor, care au făcut cercetarea posibilă.

2.6 Collaborative Working

All partners in research collaborations take responsibility for the integrity of the research and its results.

All partners in research collaborations formally agree at the outset, and monitor and adapt as necessary, the expectations and standards concerning research integrity, the laws and regulations that will apply, protection of the intellectual property of collaborators, and procedures for handling conflicts and possible cases of misconduct.

All partners in research collaborations are consulted and formally agree on submissions for publication of research results and other forms of dissemination or exploitation of the results.

2.7 Publication and Dissemination

Authors formally agree on the sequence of authorship, acknowledging that authorship itself is based on: (1) a significant contribution to the design of the research, relevant data collection, its analysis, and/ or interpretation; (2) drafting and/or critical reviewing the publication; (3) approval of the final publication; and (4) agreeing to be responsible for the content of the publication, unless specified otherwise in the publication.

Authors include an “Author Contribution Statement” in the final publication, where possible, to describe each author’s responsibilities and contributions

Authors acknowledge important work and intellectual contributions of those who do not meet the criteria for authorship, including collaborators, assistants, and funders, who have enabled the research.

2.7-4. Toți autorii dezvăluie orice conflicte de interese precum și susținerea financiară sau de altă natură pentru cercetare și pentru publicarea rezultatelor.

2.7-5. Autorii și editurile publică prompt, atunci când este necesar, erate și retracții, procedurile de retractare sunt clare, motivele sunt declarate, iar autorii sunt creditați pentru publicarea de erate după publicare.

2.7-6. Autorii, instituțiile de cercetare, finanțatorii cercetării și editurile consideră că rezultatele negative pot fi la fel de relevante ca cele pozitive pentru publicare și diseminare.

2.7-7. Autorii sunt onești și exacti în comunicările cu colegii, inițiatorii de politici și societate în general.

2.7-8. Autorii sunt transparenti în comunicări, popularizări și în relația cu publicul cu privire la asumțiile și valorile care le influențează cercetarea, precum și cu privire la soliditatea dovezilor, inclusiv privind persistența unor incertitudini și lacune în cunoaștere.

2.7-9. Autorii aderă la aceleași criterii, ca cele detaliate mai sus, indiferent dacă publică într-o revistă clasică, una cu acces deschis sau în orice formă de publicare, inclusiv pe servere de preprint.

2.8 Recenzarea, evaluarea și activitatea editorială.

2.8-1. Cercetătorii iau în serios angajamentul lor față de comunitatea de cercetare prin participarea la activitățile de recenzare inter pares, revizuire și evaluare, iar această muncă este recunoscută și recompensată de cercetători, instituții și organizații de cercetare.

2.8-2. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile recenzează și evaluează documentele depuse pentru publicare, finanțare, numire, promovare

Authors disclose conflicts of interest and financial or other types of support for the research or the publication.

Authors and publishers promptly issue corrections or retract publications, if necessary, the retraction processes are clear and the reasons stated, and authors are given credit for issuing corrections post-publication.

Authors, research institutions, publishers, funders, and the research community acknowledge that negative results can be as relevant as positive findings for publication and dissemination.

Authors are accurate and honest in their communication to colleagues, policy-makers, and society at large.

Authors are transparent in their communication, outreach, and public engagement about assumptions and values influencing their research as well as the robustness of the evidence, including remaining uncertainties and knowledge gaps.

Authors adhere to the same criteria as those detailed above whether they publish in a subscription journal, an open access journal, or in any other publication form, including preprint servers.

2.8 Reviewing, Evaluating and Editing

Researchers take seriously their commitment and responsibility to the research community through refereeing, reviewing, and assessment, and this work is recognised and rewarded by researchers, research institutions, and organisations.

Researchers, research institutions, and organisations review and assess submissions for publication, funding, appointment, promotion, or

sau premiere într-o manieră transparentă și justificabilă și declară utilizarea inteligenței artificiale și a oricăror instrumente automatizate.

2.8-3. Recenzorii și redactorii declară orice conflict de interese, prezent sau perceput, și, când este cazul, se recuză de la deciziile de publicare, finanțare, numire, promovare sau premiere.

2.8-4. Recenzorii păstrează confidențialitatea afară de cazul că dezvăluirea este aprobată a priori.

2.8-5. Recenzorii și redactorii respectă drepturile autorilor și candidaților și solicită permisiunea pentru eventuala utilizare a ideilor, datelor sau interpretărilor prezentate de aceștia.

2.8-6. Cercetătorii, instituțiile și organizațiile de cercetare adoptă practici de evaluare care se bazează pe principii de calitate, progres al cunoașterii și impact care merg dincolo de indicatorii cantitativi și care iau în considerare diversitatea, inclusivitatea, deschiderea și colaborarea atunci când sunt relevante.

reward in a transparent and justifiable manner, and disclose the use of AI and automated tools.

Reviewers and editors declare any actual or perceived conflicts of interest and, when necessary, withdraw from involvement in discussion and decisions on publication, funding, appointment, promotion, or reward.

Reviewers maintain confidentiality unless there is prior approval for disclosure.

Reviewers and editors respect the rights of authors and applicants, and seek permission to make use of the ideas, data or interpretations presented.

Researchers, research institutions, and organisations adopt assessment practices that are based on principles of quality, knowledge advancement, and impact that go beyond quantitative indicators and take into account diversity, inclusiveness, openness, and collaboration where relevant

3. Violări ale integrității cercetării

3-1. Este de o importanță crucială ca cercetătorii să stăpânească cunoștințele, metodologiile și practicile deontologice din domeniul propriu. Eșecul în urmarea bunelor practici de cercetare: reprezintă o încălcare a responsabilităților profesionale; denaturează relația între cercetători; subminează încrederea în cercetare și credibilitatea cercetărilor; irosește resursele și poate expune unor vătămări nejustificate subiecții, utilizatorii, societatea și mediul înconjurător.

3.1 Abaterile de la normele de bună conduită și alte practici inacceptabile

3.1-1. Abaterile de la buna conduită sunt definite ca ‘fabricare’, ‘falsificare’ și ‘plagiat’ (așa numita clasificare FFP) care se pot referi la propunerea, execuția, recenzia cercetării sau raportarea rezultatelor de cercetare:

3.1-2. **Fabricarea** este confecționarea de date/rezultate fictive și înregistrarea acestora ca și când ar fi date reale.

3.1-3. **Falsificarea** este manipularea materialelor de cercetare, a echipamentelor sau proceselor și modificarea, omisiunea sau suprimarea datelor sau rezultatelor fără justificare.

3.1-4. **Plagiatul** este utilizarea muncii sau ideilor altor persoane fără a recunoaște contribuția acestora și sursele originale.

3.1-5. Există și alte abateri de la buna conduită care daunează integrității activității de cercetare sau a cercetătorilor. În plus față de abaterile directe menționate în prezentul cod, exemple de alte practici inacceptabile includ, printre altele:

3. Violations of Research Integrity

It is of crucial importance that researchers master the knowledge, methodologies, and ethical practices associated with their field. Failing to follow good research practices violates professional responsibilities. It damages the research processes, degrades relationships among researchers, undermines trust in and the credibility of research, wastes resources, and may expose research participants and subjects, users, society, or the environment to unnecessary harm

3.1 Research Misconduct and other Unacceptable Practices

Research misconduct is traditionally defined as fabrication, falsification, or plagiarism (the so-called FFP categorisation) in proposing, performing, or reviewing research, or in reporting research results:

Fabrication is making up results and recording them as if they were real.

Falsification is manipulating research materials, equipment or processes or changing, omitting or suppressing data or results without justification.

Plagiarism is using other people’s work and ideas without giving proper credit to the original source.

There are further violations of good research practice that damage the integrity of the research process or of researchers. In addition to direct violations of the good research practices set out in this Code of Conduct, examples of other unacceptable practices include, but are not confined to:

3.1-6. Lăsarea sponsorilor, finanțatorilor sau altora să compromită independența și imparțialitatea procesului de cercetare sau de raportare, astfel încât să fie introduse sau promulgate deformări ale concluziilor;

3.1-7. Abuzul de autoritate pentru a încuraja violări ale integrității cercetării sau pentru a avansa în carieră.

3.1-8. Întârzierea sau împiedicarea nejustificată a activității altor cercetători;

3.1-9. Abuzul de statistică, de exemplu prin sugerarea nepotrivită a unei semnificații statistice.

3.1-10. Ascunderea utilizării inteligenței artificiale sau a unor instrumente automate în crearea de conținut sau elaborarea publicațiilor.

3.1-11. Manipularea calității de autor sau denigrarea rolului altor cercetători în publicații;

3.1-12. Ascunderea datelor sau rezultatelor de cercetare, fără justificare.

3.1-13. Fragmentarea rezultatelor de cercetare cu scopul specific de a crește numărul publicațiilor științifice ('publicații salam').

3.1-14. Citarea selectivă sau inexactă.

3.1-15. Expandarea nejustificată a bibliografiei unui studiu pentru a mulțumi editorilor, revizorilor sau colegilor sau pentru a manipula datele bibliometrice.

3.1-16. Re-publicarea unei părți substanțiale a unor mai vechi publicații ale cuiva, fără recunoașterea și citarea adecvată a originalului (autoplăgiat);

3.1-17. Înființarea, susținerea sau utilizarea deliberată a revistelor, editurilor, evenimentelor sau serviciilor care subminează calitatea cercetării (reviste și conferințe "prădătoare" sau fabrici de articole).

Allowing funders, sponsors, or others to jeopardise independence and impartiality in the research process or unbiased reporting of the results.

Misusing seniority to encourage violations of research integrity or to advance one's own career.

Delaying or inappropriately hampering the work of other researchers.

Misusing statistics, for example to inappropriately suggest statistical significance.

Hiding the use of AI or automated tools in the creation of content or drafting of publications.

Manipulating authorship or denigrating the role of other researchers in publications.

Withholding research data or results without justification.

Chopping up research results with the specific aim of increasing the number of research publications ('salami publications').

Citing selectively or inaccurately.

Expanding unnecessarily the bibliography of a study to please editors, reviewers, or colleagues, or to manipulate bibliographic data.

Re-publishing substantive parts of one's own earlier publications, including translations, without duly acknowledging or citing the original ('self-plagiarism').

Establishing, supporting, or deliberately using journals, publishers, events, or services that undermine the quality of research ('predatory' journals or conferences and paper mills).

3.1-18. Participarea în carteli de recenzori și autori care se înțeleg să-și recenzeze unii altora publicațiile.

3.1-19. Prezentarea deformată a realizărilor de cercetare, a datelor, implicării sau intereselor.

3.1-20. Acuzarea cu rea credință a altui cercetător de încălcări ale bunelor practici;

3.1-21. Ignorarea posibilelor violări ale integrității de către alții sau acoperirea reacției inadecvate a instituțiilor față de acestea;

3.1-22. În formele cele mai grave, practicile inacceptabile sunt sancționabile, dar în mod obișnuit trebuie cel puțin făcute eforturi pentru a le preveni, descuraja și opri prin formare, supervizare și mentorat și prin crearea unui mediu de cercetare pozitiv și încurajator.

3.2 Abordarea abaterilor și suspiciunilor

3.2-1. Abordarea abaterilor și suspiciunilor, în ghidurile naționale și instituționale din diverse țări, este variabilă. Oricum însă, este întotdeauna în interesul societății și al comunității științifice ca aceste abateri să fie tratate de o manieră consistentă și transparentă. Următoarele principii trebuie respectate de orice proces de investigație a acestora:

3.2-2. Oricine este acuzat de abateri de la integritatea cercetării este presupus nevinovat până la proba contrarie.

3.2-3. Investigațiile sunt echitabile, comprehensive și desfășurate expeditiv, dar fără a face rabat de la acuratețe, obiectivitate și comprehensibilitate.

3.2-4. Părțile implicate în procedură își declara orice conflict de interese care poate să apară în cursul investigației.

3.2-5. Procedurile se desfășoară confidențial, pentru a-i proteja pe toți cei implicați.

Participating in cartels of reviewers and authors colluding to review each other's publications.

Misrepresenting research achievements, data, involvement, or interests.

Accusing a researcher of misconduct or other violations in a malicious way.

Ignoring putative violations of research integrity by others or covering up inappropriate responses to misconduct or other violations by institutions.

In their most serious forms, unacceptable practices are sanctionable, but at the very least every effort must be made to prevent, discourage, and stop them through training, supervision, and mentoring and through the development of a positive and supportive research environment.

3.2 Dealing with Violations and Allegations of Misconduct

National or institutional guidelines differ as to how violations of good research practice or allegations of misconduct are handled in different countries. However, it always is in the interest of society and the research community that violations are handled in a consistent and transparent fashion. The following principles need to be incorporated into any investigation process.

Anyone accused of research misconduct is presumed innocent until proven otherwise.

Investigations are fair, comprehensive and conducted expeditiously, without compromising accuracy, objectivity or thoroughness.

The parties involved in the procedure declare any conflict of interest that may arise during the investigation.

Procedures are conducted confidentially in order to protect those involved in the investigation.

3.2-6. Instituțiile protejează drepturile ‘avertizorilor de integritate’ de buna credință în timpul investigațiilor pentru a se asigura că perspectivele de carieră ale acestora nu sunt periclitate.

3.2-7. Procedurile generale pentru abordarea abaterilor de la bunele practici în cercetare sunt disponibile public și accesibile pentru a asigura transparența și uniformitatea lor.

3.2-8. Persoanele acuzate de abateri primesc toate detaliile acuzațiilor și li se asigură un proces echitabil, permițându-li-se să răspundă la acuzații și să prezinte dovezi.

3.2-9. Investigarea abaterilor de la conduita în cercetare iau în considerare atât rolul persoanelor cât și al instituțiilor care ar fi contribuit la încălcarea bunelor practici în cercetare.

3.2-10. Se stabilesc sancțiuni împotriva persoanelor pentru care acuzațiile au fost confirmate, sancțiuni care trebuie să fie proporționale cu gravitatea abaterilor.

3.2-11. Se iau măsuri de reabilitare atunci când cercetătorii sunt exonerati de o acuzație.

Institutions protect the rights of bona fide whistle-blowers during investigations and ensure that their career prospects are not endangered.

General procedures for dealing with violations of good research practice are publicly available and accessible to ensure their transparency and uniformity.

Persons accused of research misconduct are given full details of the allegation(s) and allowed a fair process for responding to allegations and presenting evidence.

Investigations into research misconduct consider the role of both individuals and institutions contributing to the breach of good research practice.

Action is taken against persons for whom an allegation of misconduct is upheld, which is proportionate to the severity of the violation.

Appropriate restorative action is taken when researchers are exonerated of an allegation of misconduct.